

11 Απριλίου, 1990

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ, 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΡΟΥΣΟΣ,
(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 216/88)

ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΦΑΝΤΙΔΗΣ,
(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 217/88)

ΣΩΤΗΡΑΚΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ,
(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 977/88)

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ,
(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 986/88)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ,
(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 987/88)

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ,
(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 988/88)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ,
(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 53/89)

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υποθέσεις Αρ. 216/88, 217/88, 977/88,
986/88, 987/88, 988/88, 53/89).

Διοικητικό Δίκαιο — Πειθαρχικό δίκαιο — Άσκηση πειθαρχικής εξουσίας δεν εμπίπτει στη δικαστική αλλά στη εκτελεστική εξουσία, παρά το γεγονός ότι η διαδικασία έχει δικαστικά χαρακτηριστικά.

- 5 Αίτηση ακυρώσεως — Έννομο συμφέρον — Υπάλληλοι — Έννομο συμφέρον προσβολής καταδίκης για πειθαρχικό παράπτωμα —

Εξαιρείται αν έχει υπάρξει παραδοχή.

Συνταγματικό Δίκαιο — Συνταγματικότητα νόμου — Μέτρο και βάρος αποδείξεως της αντισυνταγματικότητας — Καμία αντισυνταγματικότητα των περί φυλακών πειθαρχικών κανονισμών — Ο έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων είναι μόνο έλεγχος νομιμότητας, όχι σκοπιμότητας. 5

Οι αιτητές, που υπηρετούσαν ως δεσμοφύλακες στις Κεντρικές Φυλακές, προσέβαλαν τις σε βάρος τους επιβληθείσες πειθαρχικές ποινές, από το Διευθυντή των Κεντρικών Φυλακών. 10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας τις προσφυγές, αποφάσισε ότι: 15

1. Η άσκηση πειθαρχικής δικαιοδοσίας, έχει κριθεί κατ' επανάληψη από τη νομολογία, δεν αποτελεί άσκηση δικαστικής εξουσίας, αλλά, παρά το γεγονός ότι η διαδικασία που ακολουθείται έχει ορισμένα δικαστικά χαρακτηριστικά, πρόκειται για εκδήλωση εκτελεστικής διοικητικής εξουσίας (*Haros v. Republic*, 4 R.S.C.C. 39, *Mustafa v. Neophytou and Others* (1963) 2 C.L.R. 503). Κατά συνέπεια, η άσκηση πειθαρχικής εξουσίας από το Διευθυντή των Φυλακών, ως άσκηση εκτελεστικής εξουσίας, δεν ισοδυναμεί με σύσταση "δικαστικών επιτροπών" ή "εκτάκτων δικαστηρίων" και με κανένα τρόπο δεν παραβιάζει τις πρόνοιες του Άρθρου 30.2 του Συντάγματος. 20
2. Εξίσου αβάσιμος, είναι και ο ισχυρισμός ότι οι αιτητές emπίπτουν στις πρόνοιες του Περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου (Ν. 33/67) και επομένως, υπόκειντο στην πειθαρχική εξουσία της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας. Ο ίδιος ο νόμος που επικαλούνται οι αιτητές στο Άρθρο 87, εξαιρεί "τους υπαλλήλους που ανήκουν εις την υπηρεσίαν των φυλακών", από την εφαρμογή του νόμου και αναγνωρίζει τη διαδικασία που προνοείται στον Περί Πειθαρχίας Φυλακών Νόμο, για τα πειθαρχικά αδικήματα των υπαλλήλων αυτών, δηλαδή το νόμο με βάση τον οποίο έγινε η διαδικασία εναντίον των αιτητών. 30
3. Η παραδοχή της πειθαρχικής κατηγορίας εξαφάνισε και το έννομο συμφέρον των αιτητών, για αμφισβήτηση των περιστατικών του αδικήματος, ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού. 40
4. Αποτελεί βασική αρχή του ελέγχου της συνταγματικότητας ότι για να κηρυχθεί οποιαδήποτε νομοθετική πρόνοια αντισυνταγ-

ματική, πρέπει η αντισυνταγματικότητα να προκύπτει πέρα από κάθε λογική αμφιβολία και το βάρος για το σκοπό αυτό, εναπόκειται στους αιτητές. Οι κανονισμοί που προβλέπουν την πειθαρχική δικαιοδοσία του Διευθυντή των Φυλακών δεν αντιβαίνουν ούτε στο Άρθρο 30, ούτε στο Άρθρο 12 του Συντάγματος.

5

5. Αποτελεί πάγια αρχή στη νομολογία μας, ότι ο έλεγχος του δικαστηρίου δεν επεκτείνεται σε εξέταση των προθέσεων της σκοπιμότητας ή της φιλοσοφίας της νομοθεσίας, αλλά περιορίζεται μόνο στην εξέταση της νομιμότητας. Απορρίπτεται ο ισχυρισμός ότι οι διατάξεις των κανονισμών περιέχουν ρυθμίσεις παράνομες και εξωπραγματικές.

10

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.

15

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Haros v. Republic, 4 R.S.C.C. 39,

20

Mustafa v. Neophytou and Others (1963) 2 C.L.R. 503,

Demetriou v. Republic (1986) 3(B) C.L.R. 920,

25

Alexandrou and Others v. Republic (1986) 3(C) C.L.R. 2554,

Attorney-General v. Imbrahim and Others (1964) 3 C.L.R. 195,

Board for Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides (1966) 3 C.L.R. 640,

30

Apostolides and Others v. Republic (1982) 3 C.L.R. 928,

Χαρίδης κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 147,

35

Προσφυγές.

Προσφυγές εναντίον των αποφάσεων του Διευθυντή των Φυλακών με τις οποίες επέβαλε στους αιτητές πειθαρχικές ποινές σε κατηγορίες που αφορούσαν παραβίαση των Κανονισμών (Υπηρεσία Φυλακών) των Φυλακών του 1948.

40

Ν. Σάντης για Α. Παπαχαράλαμπους, για τους Αιτητές.

Α. Βασιλειάδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον Καθ' ου

η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Οι αιτητές, υπηρετούν ως δεσμοφύλακες στις Κεντρικές Φυλακές. Σε διάφορες ημερομηνίες μεταξύ της 12/1/88 και 16/1/89, τους επιβλήθηκαν από το Διευθυντή Φυλακών, ποινές επίπληξης ή προστίμου, μεταξύ μίας και έξι λιρών, σε πειθαρχικές κατηγορίες που αφορούσαν παραβίαση των Κανονισμών (Υπηρεσία Φυλακών) των Φυλακών του 1948. Με εξαίρεση την προσφυγή 53/89, όπου επρόκειτο για θέματα εκτέλεσης των καθηκόντων του αιτητή σε σχέση με την τήρηση του επίσημου βιβλίου του Ανατολικού Πύργου των Κεντρικών Φυλακών, η παραβίαση αφορούσε διαταγή του πρώην Αναπληρωτή Διευθυντή Φυλακών, ημερομηνίας 17/11/87.

Οι προσφυγές, στρέφονται εναντίον των αποφάσεων του Διευθυντή Φυλακών, για επιβολή των πειθαρχικών ποινών και ζητούν την ακύρωσή τους, για τους πιο κάτω νομικούς λόγους, που είναι ίδιοι σε όλες τις προσφυγές:

(1) Η εκδίκαση των υποθέσεων από το Διευθυντή των Φυλακών, είναι παράνομη και αντιστρατεύεται το Άρθρο 30 του Συντάγματος, που απαγορεύει τη σύσταση Δικαστικών Επιτροπών ή άλλων Εκτάκτων Δικαστηρίων.

(2) Οι αιτητές έδει να θεωρηθούν δημόσιοι υπάλληλοι και επομένως αρμόδιο σώμα για την εκδίκαση πειθαρχικού παραπτώματος ήταν η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας.

(3) Η διαταγή ημερομηνίας 17/11/87, που αποτέλεσε τη νομική βάση της κατηγορίας σε όλες τις υποθέσεις (εκτός από την προσφυγή υπ' αριθμό 53/89), δεν ήταν νόμιμη και στερείτο οποιουδήποτε κύρους.

(4) Οι Κανονισμοί (Υπηρεσία Φυλακών), των Φυλακών 1948, είναι παράνομοι και αντίθετοι προς το Σύνταγμα.

(5) Οι αιτητές στερήθηκαν του δικαιώματος να υπερασπιστούν.

Οι δύο πρώτοι λόγοι, συνδέονται και αφορούν την αρμοδιότητα του σώματος για εκδίκαση των πειθαρχικών παραπτωμάτων των αιτητών. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς, όπως εξειδικεύονται στις γραπτές αγορεύσεις, η ανάθεση πειθαρχικής εξουσίας στο Διευθυντή των Φυλακών αντιβαίνει προς το Άρθρο 30

του Συντάγματος που προνοεί ότι “Η σύσταση δικαστικών επιτροπών ή εκτάκτων δικαστηρίων υπό οιονδήποτε όνομα, απαγορεύεται.”.

- 5 Η άσκηση πειθαρχικής δικαιοδοσίας έχει κριθεί κατ’ επανάληψη από τη νομολογία, δεν αποτελεί άσκηση δικαστικής εξουσίας, αλλά, παρά το γεγονός ότι η διαδικασία που ακολουθείται έχει ορισμένα δικαστικά χαρακτηριστικά, πρόκειται για εκδήλωση εκτελεστικής διοικητικής εξουσίας (*Haros v. Republic*, 4 R.S.C.C. 39, *Mustafa v. Neophytou and Others* (1963) 2 C.L.R. 503). Κατά συνέπεια, η άσκηση πειθαρχικής εξουσίας από το Διευθυντή των Φυλακών, ως άσκηση εκτελεστικής εξουσίας, δεν ισοδυναμεί με σύσταση “δικαστικών επιτροπών” ή “εκτάκτων δικαστηρίων” και με κανένα τρόπο δεν παραβιάζει τις πρόνοιες του Άρθρου 30.2 του Συντάγματος.

- Εξίσου αβάσιμος, είναι κατά τη γνώμη μου και ο ισχυρισμός ότι οι αιτητές εμπíπτουν στις πρόνοιες του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 33/67 και επομένως, υπόκειντο στην πειθαρχική εξουσία της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας. Ο ίδιος ο νόμος που επικαλούνται οι αιτητές στο άρθρο 87 εξαιρεί “τους υπαλλήλους που ανήκουν εις την υπηρεσίαν των φυλακών” από την εφαρμογή του νόμου και αναγνωρίζει τη διαδικασία που προνοείται στον περί Πειθαρχίας Φυλακών Νόμο, για τα πειθαρχικά αδικήματα των υπαλλήλων αυτών, δηλαδή το νόμο με βάση τον οποίο έγινε η διαδικασία εναντίον των αιτητών.

- Καταλήγω ότι οι διαδικαστικές ενστάσεις των αιτητών στερούνται οποιασδήποτε νομικής βάσεως και ορθά και νόμιμα ο Διευθυντής των Φυλακών επελήφθη των πειθαρχικών υποθέσεων των αιτητών.

- Ο τρίτος λόγος για ακύρωση, αφορά την εγκυρότητα της διαταγής του Αναπληρωτή Διευθυντή Φυλακών, ημερομηνίας 17/11/87. Ο ισχυρισμός είναι ότι ο Αναπληρωτής Διευθυντής Φυλακών δεν είχε δικαίωμα να εκδώσει τη διαταγή αυτή και ότι εν πάση περιπτώσει, η διαταγή δεν έφερε την υπογραφή του Αναπληρωτή Διευθυντή.

- 40 Από τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η διαταγή αυτή είχε εκδοθεί νόμιμα και με βάση τις εξουσίες που παρέχονται στο Διευθυντή, δυνάμει του περί Φυλακών (Υπηρεσία Φυλακών) Κανονισμών, Καν. 38.

Δε συντρέχει όμως λόγος για περαιτέρω ουσιαστική εξέταση του θέματος, ενόψει της παραδοχής των κατηγοριών που στηρίζονται στη διαταγή αυτή από τους αιτητές. Η παραδοχή των κατηγοριών ισοδυναμεί με αποδοχή της διαταγής, που στερεί τους αιτητές από το έννομο συμφέρον για προσβολή του κύρους της διαταγής, και το δικαστήριο από τη δικαιοδοσία του για άσκηση αναθεωρητικού ελέγχου (*Demetriou v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 920 και *Alexandrou and Others v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 2554.)

5

Το ίδιο πρέπει να λεχθεί και για τους ισχυρισμούς που προβάλλονται αναφορικά με τη διάπραξη των αδικημάτων. Η παραδοχή της κατηγορίας εξαφάνισε και το έννομο συμφέρον των αιτητών για αμφισβήτηση των περιστατικών του αδικήματος, ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού. Η απόρριψη των λόγων αυτών είναι επομένως αναπόφευκτη.

10

15

Παραμένει το θέμα της αντισυνταγματικότητας των περί Φυλακών Κανονισμών, όπως ηγέρθηκε στη γραπτή αγόρευση των αιτητών και αναπτύχθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, αλλά και σε συμπληρωματική αγόρευση των καθ' ων η αίτηση, ως καταχωρήθηκε στις 19/2/90, έπειτα από οδηγίες του Δικαστηρίου.

20

Ο ισχυρισμός των αιτητών είναι ότι οι Κανονισμοί (Υπηρεσία Φυλακών) των Φυλακών του 1948 είναι παράνομοι και αντίθετοι προς το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος. Ως σχετικά άρθρα παρατίθενται τα άρθρα 9, 10, 11, 12, 13 και 30. Περαιτέρω, προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι οι Κανονισμοί είναι εξωπραγματικοί και παράλογοι.

25

30

Η πρώτη παρατήρηση είναι ότι η επίκληση των άρθρων του Συντάγματος, στα οποία αφορά η ισχυριζόμενη αντισυνταγματικότητα, γίνεται κατά τρόπο γενικό και αόριστο, χωρίς να εξειδικεύεται το σημείο της σύγκρουσης. Το Δικαστήριο αδυνατεί συνεπώς να αντιληφθεί κατά ποίο τρόπο παραβιάζεται το Άρθρο 9, που κατοχυρώνει το δικαίωμα αξιοπρεπούς διαβίωσης, το Άρθρο 10 που απαγορεύει την κατάσταση δουλείας ή υποτέλειας, το Άρθρο 11 που κατοχυρώνει το δικαίωμα ελευθερίας και προσωπικής ασφάλειας και το Άρθρο 13 που διασφαλίζει το δικαίωμα ελεύθερης διακίνησης στη Δημοκρατία, θέματα δηλαδή που δεν έχουν σχέση με την υπό εκδίκαση υπόθεση.

35

40

Η εξέταση των ισχυρισμών των αιτητών περιορίζεται επομένως στα Άρθρα 12 και 30 του Συντάγματος. Το Άρθρο 30 απο-

τέλεσε αντικείμενο εξέτασης και σε προηγούμενο στάδιο στην απόφαση αυτή και το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι η άσκηση πειθαρχικής εξουσίας από το Διευθυντή των Φυλακών δε συνιστά σύσταση “δικαστικών επιτροπών” ή “εκτάκτων δικαστηρίων”. Δεν υπάρχει εξάλλου οτιδήποτε ενώπιον του Δικαστηρίου που να καταδεικνύει παραβίαση των δικαιωμάτων που το Άρθρο αυτό κατοχυρώνει στις παραγράφους 2 και 3.

10 Ο ισχυρισμός που προβλήθηκε ότι οι αιτητές στερήθηκαν του δικαιώματος να εκπροσωπηθούν με δικηγόρο, παρέμεινε ατεκμηρίωτος. Από τα στοιχεία ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι όλοι οι αιτητές είχαν δικηγόρο, εκτός από μια μόνο περίπτωση του αιτητή, στην προσφυγή υπ’ αριθμό 216/88.

15 Αποτελεί βασική αρχή του ελέγχου της συνταγματικότητας, ότι για να κηρυχθεί οποιαδήποτε νομοθετική πρόνοια αντισυνταγματική, πρέπει η αντισυνταγματικότητα να προκύπτει πέρα από κάθε λογική αμφιβολία και το βάρος για το σκοπό αυτό εναπόκειται στους αιτητές. (*The Attorney-General of the Republic v. Mustafa Imbrahim and Others* (1964) 3 C.L.R. 195, *The Board for Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides* (1966) 3 C.L.R. 640 και *Apostolidis and Others v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 928.)

25 Πέραν από την αμφισβήτηση της συνταγματικότητας των κανονισμών, κατά τον τρόπο που αναφέρθηκε πιο πάνω, δεν υπάρχει τίποτε ενώπιόν μου που να στηρίζει οποιαδήποτε παραβίαση των διατάξεων του Αρθρου 30. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός κρίνεται αβάσιμος και απορρίπτεται.

30 Για τους ίδιους λόγους, δεν μπορεί να ευσταθήσει και ο ισχυρισμός για παραβίαση του Αρθρου 12 του Συντάγματος. Οι πρόνοιες των κανονισμών που αναφέρονται δεν είναι αντίθετες με τις διατάξεις του Αρθρου 12. Εξάλλου, σημειώνεται και πάλιν, 35 ότι στην περίπτωση των αιτητών, δεν επρόκειτο για “δικαστήριο” κατά την έννοια που ο όρος χρησιμοποιείται στα Άρθρα 12 και 30 του Συντάγματος, αλλά για άσκηση πειθαρχικής δικαιοδοσίας.

40 Σε ό,τι αφορά τους ισχυρισμούς ότι η ρύθμιση των κανονισμών είναι παράλογη και εξωπραγματική, αποτελεί πάγια αρχή στη νομολογία μας, ότι ο έλεγχος του δικαστηρίου δεν επεκτείνεται σε εξέταση των προθέσεων, της σκοπιμότητας ή της φιλοσοφίας της νομοθεσίας, αλλά περιορίζεται μόνο στην εξέταση

της νομιμότητας. (*Board for Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides* (ανωτέρω) και *Ανδρέας Χαρίδης κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 147.)

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, οι προσφυγές δεν μπορούν να επιτύχουν και απορρίπτονται. Δε δίδεται διαταγή για έξοδα.

5

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.